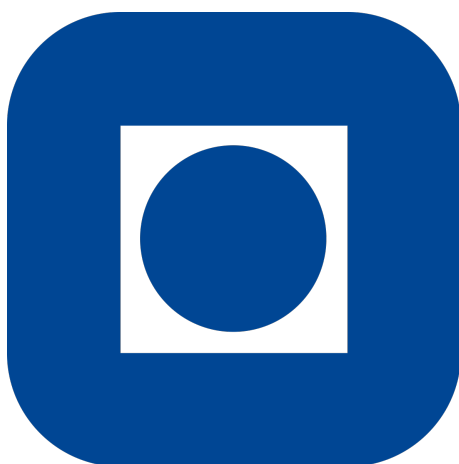

NTNU

Konseptvurdering: Utleie av parkdresser

TPK4115 – Gruppe 25

Forfattere:

10008

10123

10212

10141

10031

10073

10165

1. mai 2023

Sammendrag

Oppgaven har som formål å evaluere konseptet med utleie av parkdresser til barnehagebarn, og det ble gjennomført en interesseanalyse i form av en spørreundersøkelse blant foreldre med barn i barnehagealder. Resultatene fra undersøkelsen viste at 51% av respondentene var interessert i å leie parkdresser til en konkurransedyktig pris mellom 1-100 kroner per måned. Kvaliteten på parkdressene viste seg å være avgjørende, ettersom slitasjen kan være stor.

Ved å leie parkdresser til barnehagebarn kan det potensielt bidra til en mer sirkulær økonomi, der produkter og materialer holdes i kretsløp lengst mulig.

Gruppen begrenset sitt fokus til eksisterende parkdressleverandører og barnehageforeldre. Disse vil være de viktigste interessentene i vurderingen av et utleiekonsept, ettersom de vil være henholdsvis leverandører og sluttbrukere.

Undersøkelsens begrensninger inkluderer manglende markedsanalyse og pilotprosjekt, samt begrensninger i tid og ressurser som påvirket antall respondenter som kunne inkluderes i undersøkelsen. Gruppen har imidlertid forsøkt å inkludere ulike aktører og interessenter for å få verdifulle innsikter og perspektiver på konseptet.

Det kan ikke fastslås med sikkerhet om utleie av parkdresser til barnehagebarn vil være økonomisk lønnsomt, ettersom interessentanalysen ikke har frembrakt et klart og plausibelt resultat.

Innhold

Sammendrag	i
Figurer	iii
1 Introduksjon	1
2 Teori	2
3 Metode	3
4 Resultater	4
4.1 Resultat fra spørreundersøkelsen	4
4.2 Resultater fra e-poster	6
5 Drøfting	7
5.1 Erfaring fra e-post-utveksling	7
5.2 Spørreundersøkelsens validitet	7
5.3 Lærdom fra spørreundersøkelsen	8
5.4 Konseptforslag	8
6 Konklusjon	10
A Vedlegg	I
A.1 Kommentarer fra spørreundersøkelse	II
A.2 Refleksjonsrapport	V

Figurer

1	Hvordan vurderer du de følgende kriteriene ved kjøp av parkdress?	4
2	Hvor mye penger bruker du årlig på parkdresser?	4
3	Hadde du vært interessert i leie av parkdress gjennom barnehagen, dersom tilbudet var konkurransedyktig på pris?	5
4	Hvor mye ville du vært villig til å betale i måneden for leie av parkdress til barnet ditt?	5
5	Hvor lenge opplever du at parkdressen passer før den må byttes ut?	5
6	Hva gjør du med parkdressene som ungene vokser ut av?	6

1 Introduksjon

Jorden, planeten vi lever på, har en begrenset mengde ressurser, og med dagens forbruk ligger vi an til å overstige jordens kapasitet innen få tiår [1]. For å unngå dette scenarioet må man bruke færre ressurser, og de ressursene man bruker, må forbrukes mer effektivt. FNs bærekraftsmål nummer 12 fokuserer på ansvarlig forbruk og produksjon, og på dette området har Norge et stort forbedringspotensial som følge av et høyt forbruk av ressurser. Ifølge FN bytter man ut produkter lenge før det er nødvendig, og Norge henger generelt etter i omstillingen til en sirkulær økonomi, der ressurser og produkter repareres, gjenbrukes og resirkuleres [2].

Som et mulig bidrag til løsningen av dette problemet, vil denne oppgaven vurdere om utleie av parkdresser i barnehager kan være en potensiell forretningsmulighet. Parkdresser er et produkt som skiftes ut relativt hyppig på grunn av barnas hurtige vekst, og dette medfører i mange tilfeller dårlig utnyttelse av ressurser. Hvis man i stedet leier ut parkdresser via barnehager, vil dette kunne føre til færre parkdresser i omløp og dermed bedre ressursutnyttelse. Et slikt konsept har også flere sosiale fordeler, for eksempel kan det føre til reduserte kostnader for foreldre, ettersom de slipper å stadig kjøpe nye parkdresser. I tillegg kan det føre til mindre sosiale forskjeller, ettersom barna i større grad vil benytte seg av samme type parkdress, omtrent som en uniform.

Ved gjennomføringen av konseptvurderingen var det en rekke begrensninger i tid og ressurser. Ideelt sett ville det blitt gjennomført en markedsanalyse, interessentanalyse og kanskje til og med et pilotprosjekt for å få en tilfredsstillende vurdering av konseptet. I denne sammenhengen baseres vurderingen utelukkende på en interessentanalyse, hvor det undersøkes hvordan ulike interessenter, som parkdressleverandører, barnehageansatte og barnehageforeldre, stiller seg til konseptet, og i hvilken grad de er positive eller negative til det. Dette ses i sammenheng med hvilken innflytelse de vil ha på konseptets suksess. Hoveddelen av interessentanalysen består av en spørreundersøkelse rettet mot foreldre med barn i barnehager. Disse foreldrene er hovedinteressentene, ettersom de er sluttbrukere i verdikjeden og har kritisk innflytelse på konseptets suksess. Prosessen med å samle inn data viste seg imidlertid å være utfordrende. Det var vanskelig å kommunisere effektivt med barnehageforeldre, ettersom det ikke fantes en naturlig kommunikasjonskanal. Dette førte til at det måtte finnes alternative måter å nå ut til foreldrene på, noe som krevde ekstra innsats og tid. E-poster ble sendt til barnehagedirektøren i Trondheim, flere barnehager ble kontaktet direkte, og meldinger ble sendt til diverse Facebook-grupper der målgruppen befant seg. Til slutt endte man opp med et datasett som, selv om det ikke var stort, var tilstrekkelig til å danne grunnlag for innledende konklusjoner. Målet med denne undersøkelsen er å gi innsikt i interessentenes synspunkter på konseptet og deres påvirkning på dets suksess, på tross av de begrensede ressursene.

2 Teori

Å eie eller leie parkdresser er et spørsmål med økende interesse blant småbarnsforeldre. Behovet for funksjonelle og slitesterke klær, som kan beskytte mot vær og vind, veies opp mot økonomi og klimaavtrykk. I denne teoridelen presenteres det tidligere arbeid og erfaringer på feltet. Videre vil to selskaper sammenlignes: Bergans og Parkdressen.no, som begge har eller har hatt lignende prosjekter knyttet til utleie av parkdresser for barn.

Litteraturen for leie versus eie av parkdresser er svært begrenset. Dog finnes det mange forskningsartikler og rapporter om delingsøkonomi, bærekraftig forbruk og klesutleie som kan gi god innsikt i fordeler og ulemper vedrørende generell leie og eie av klær. En forskningsartikkel fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), peker blant annet på delingsøkonomi som et mulig bidrag til et mer miljøvennlig og inkluderende samfunn [4], under forutsetningen at det sørger for færre tekstiler i omløp. Det er vanskelig å si om den økende interessen for gjenbruk kommer fra økende miljøbevissthet, eller om man har blitt mer økonomisk bevisst. Tidligere forskning viser også en mulig sammenheng mellom sirkulærøkonomi og sluttbrukerens forbruketferd og tilfredshet, selv om funnene ikke er signifikante [4]. På en annen side kan det tenkes at den økte interessen for gjenbruk er med på å underbygge dette.

Bergans er et norskeid selskap som produserer friluftsklær og utstyr, inkludert parkdresser for barn. De har tidligere hatt et prosjekt hvor de tilbød leie av parkdresser gjennom en leasingordning på deres egen nettside. Bergans er fremdeles opptatt av sirkulærøkonomi og tilbyr utleie av produkter da de ønsker at for eksempel turklær og utstyr skal være “allemannseie” [3], de har dog sluttet å tilby leie av parkdresser til barn. Parkdressen.no er en nettbutikk som spesialiserer seg på parkdresser for små barn gjennom sitt eget nettsted. De har et tilsvarende prosjekt der de tilbyr leie av parkdresser. Felles for begge er at man betaler en fastpris i måneden og kan bytte størrelse eller få reparert dressene kostnadsfritt etter behov.

Både bergans og parkdressen.no har utforsket leiemodellen som et alternativ for barnehagebarn, som også er målgruppen for undersøkelsen gruppen har utført. Begge selskapene vektlegger miljøutfordringer som redusert forbruk og ressursbruk, samt økt tilgjengelighet for både barn og foreldre som sine hovedmål for prosjektet.

Det finnes både fordeler og ulemper ved å leie eller eie parkdresser for små barn. Noen av fordelene ved å leie kan være lavere kostnader, redusert oppbevaring av klær og muligheten til å bruke klær av høyere kvalitet, uten å måtte betale store summer. Det kan også bidra til å redusere miljøbelastningen ved å redusere forbruket. Delingsøkonomi og kutt i total mengde klær i omløp er et veldig stort fokus i dag. Leie av parkdresser er også praktisk da barn vokser fort og behovet for utskiftning med jevne mellomrom er stort. Leie gir derfor mulighet til å skifte ut gammel parkdress uten ytterligere kostnader.

På en annen side kan ulempene være begrensede valgmuligheter når det gjelder farger, stil og design. For eksempel har Parkdressen.no kun et fåtall av parkdresser man kan velge mellom dersom man ønsker å leie. En annen faktor er at kostnaden i forbindelse med å leie for mange kan virke urimelig. For eksempel at leieavgiften over tid kan gjøre det mindre kostnadseffektivt å leie sammenlignet med å eie. For enkelte kan derfor leie av parkdresser kanskje virke urimelig. Videre kan det også være logistikkutfordringer som gjør at prosessen for enkelte ikke er ønskelig. Både retur av leide klær, og potensielle hygieniske bekymringer, vil muligens virke avskrekkende for enkelte.

3 Metode

Metodedelen av prosjektrapporten beskriver hvordan gruppen gjennomførte en interessentanalyse for å vurdere potensialet for uteleie av parkdresser i barnehager som en forretningsmulighet. Denne forretningsmuligheten kan sørge for en sirkulær økonomi hvor produkter og materialer blir holdt i kretsløp lengst mulig.

For å undersøke effektiviteten av utleietilbudet i en sirkulær-økonomisk kontekst, tok gruppen først kontakt med Miljødirektoratet, Grønt Flagg, parkdressen.no, kommunen og flere produsenter av parkdresser via e-post. Formålet med disse henvendelsene var å oppnå en bredere forståelse av konseptets potensiale og begrensninger, samt bidra til å identifisere mulige samarbeidspartnere og interessenter i fremtiden.

Analysemetoden var basert på en spørreundersøkelse rettet mot foreldre med barn i barnehager, som ble ansett som hovedinteressentene i verdikjeden. Gruppen undersøkte også hvordan ulike interessenter stilte seg til konseptet og i hvilken grad de var positive eller negative, samt hvilken innflytelse de ville ha på konseptets suksess.

Datainnsamlingen ble gjort ved å distribuere en elektronisk spørreundersøkelse via e-post og Facebook-grupper til et utvalg av foreldre med barn i barnehager. Spørsmålene i undersøkelsen omhandlet respondentenes holdning til konseptet, deres vilje til å bruke det, og hvilke faktorer som kunne påvirke deres beslutning om å bruke det eller ikke.

For å sikre kvaliteten på datainnsamlingen, formulerte gruppen spørsmålene på en klar og forståelig måte. Gruppen brukte både lukkede og åpne spørsmål for å gi respondentene mulighet til å gi detaljerte svar og samtidig gjøre det enkelt å sammenligne og analysere dataene. Dataene som var samlet inn, ble analysert kvalitativt og kvantitativt for å gi en helhetlig forståelse av interessentenes synspunkter og innflytelse på konseptets suksess. Gruppen undersøkte også om det var mulig å identifisere eventuelle trender og mønstre i dataene som kunne hjelpe oss med å forstå interessentenes holdning til konseptet.

Gruppen begrenset sitt fokus til eksisterende parkdressleverandører og barnehageforeldre. Disse vil være de viktigste interessentene i vurderingen av et utleiekonsept, ettersom de vil være henholdsvis leverandører og sluttbrukere. En begrensning ved gruppens undersøkelse var at det ikke ble gjennomført en omfattende markedsanalyse eller pilotprosjekt. Dette kunne påvirke nøyaktigheten av gruppens resultater og konklusjoner. Begrensninger i tid og ressurser reduserte også antall respondenter som kunne inkluderes i undersøkelsen.

Gruppen ønsker å bidra til kunnskapsutveksling, og har derfor delt spørreundersøkelsen, samt analyse av dataene. Videre har gruppen inkludert en beskrivelse av datainnsamlingen, som kan bidra til tids- og ressursutnyttelse for andre som ønsker å gjennomføre lignende prosjekter.

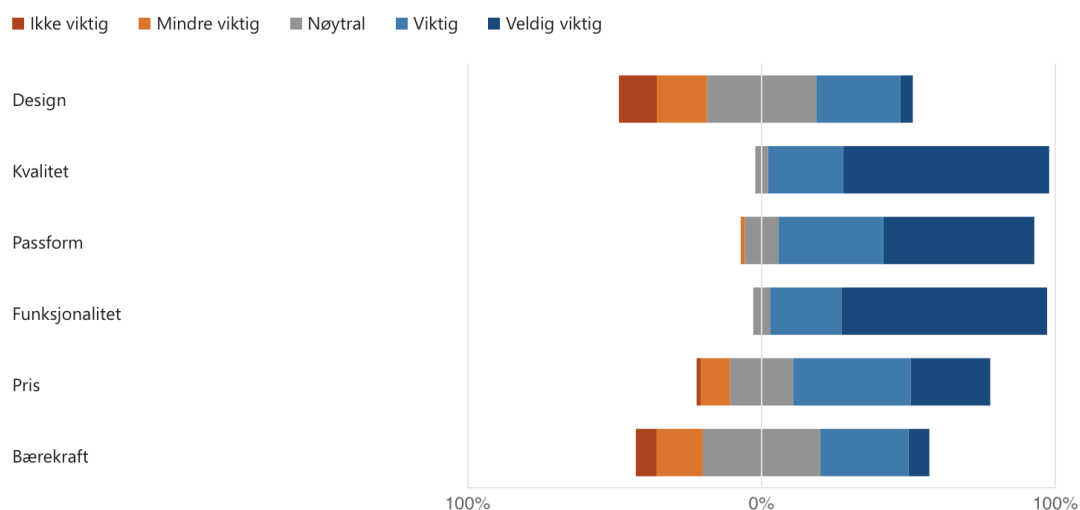
Det er mulig å finne spørreundersøkelsen ved å klikke [her](#).

4 Resultater

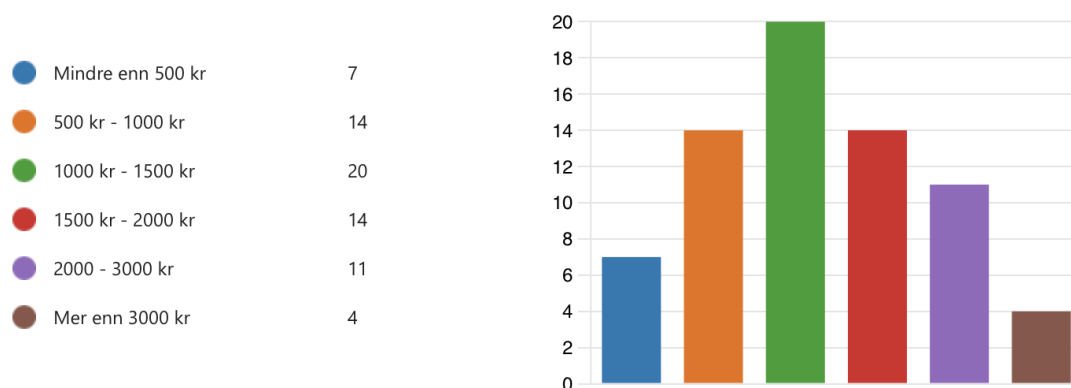
Resultatet av konseptundersøkelsen baseres hovedsaklig på informasjon hentet fra foreldre med barn i barnehagealder. Data er blitt innhentet ved hjelp av en spørreundersøkelse utsendt til målgruppen via Facebook-grupper og e-poster. Undersøkelsen har resultert i 70 svar fra ulike respondenter, hvor 25 av disse inneholdt skriftlige kommentarer. Diagrammene under er generert fra spørreundersøkelsen, der spørsmålene tilknyttet dataen ligger under hvert diagram.

4.1 Resultat fra spørreundersøkelsen

For å kunne tilby et attraktivt produkt undersøkte gruppen hvilke kriterier som var viktig for foreldrene ved et eventuelt leieforhold. Undersøkelsen tok for seg aspekter som design, kvalitet, passform, funksjonalitet, pris og bærekraft. Figur 1 viser fordelingen av resultatene. Diagrammet tydeliggjør viktigheten av kvalitet, passform, funksjonalitet og pris. Samtidig er foreldrene mindre opptatt av design og bærekraft.

Figur 1: Hvordan vurderer du de følgende kriteriene ved kjøp av parkdress?

Figur 2: Hvor mye penger bruker du årlig på parkdresser?

Figur 2 viser hvor mye foreldre bruker årlig på parkdresser. Dette kan være med å underbygge en mulighetsanalyse i forhold til hvor man kan legge seg i pris. Dersom kostnaden blir urimelig, vil

markedet naturligvis ikke være interessert i en slik løsning, noe som underbygges av tilbakemeldingene vi fikk fra undersøkelsen (Vedlegg A.1). Figur 3 og figur 4 er også med på å underbygge foreldrenes positivitet rundt prosjektet, under gitte omstendigheter. En interesse på over 50% kan tyde på et marked med stort potensial. Dog viser noen tilbakemeldinger, sammen med betalingsvilligheten i figur 4, at det kan være vanskelig å drive god butikk under omstendighetene som kommer frem i figur 1.

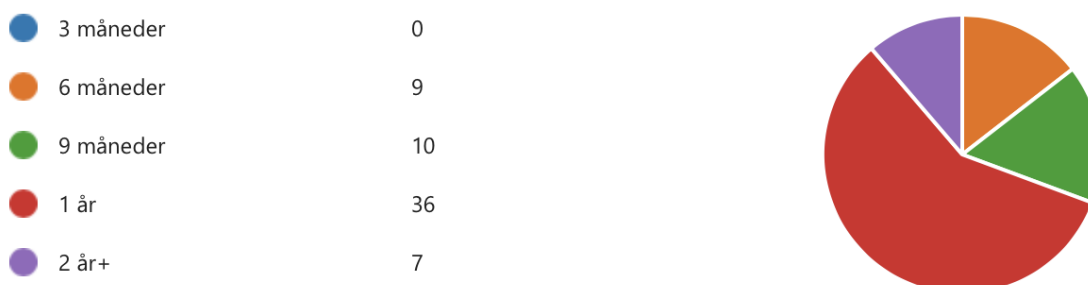

Figur 3: Hadde du vært interessert i leie av parkdress gjennom barnehagen, dersom tilbudet var konkurransedyktig på pris?

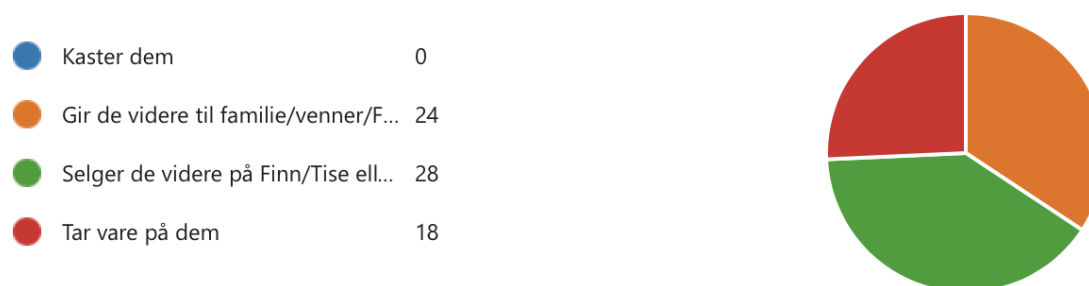

Figur 4: Hvor mye ville du vært villig til å betale i måneden for leie av parkdress til barnet ditt?

Videre er utskiftningshyppighet relevant for foreldrenes interesse. Barn vokser fort og behovet for nye parkdresser kommer med jevne mellomrom. Figur 5 viser at parkdressene stort sett byttes ut årlig. Noen av tilbakemeldingene peker på sømløs og enkel utskifting som et viktig kriterie. Parkdressen.no bruker nettopp dette som salgsargument, og gruppen anser dette som helt avgjørende for kundens interesse ovenfor prosjektet.

Figur 5: Hvor lenge opplever du at parkdressen passer før den må byttes ut?

Figur 6: Hva gjør du med parkdressene som ungene vokser ut av?

Resultatet fra Figur 6, viser på sin side at ingen av parkdressene blir kastet. En av de viktige forutsetningene for dette prosjektet er at det samlede antall parkdresser i omløp minker. Cirka en tredjedel gir de videre, litt over en tredjedel selger parkdressene og litt under en tredjedel tar vare på dem. Dette, sammen med noen av de skriftlige tilbakemeldingene, viser at det for enkelte familier ikke ville vært interessant uansett pris. Kommentar nummer 7 fra Vedlegg A.1, referert under, er et godt eksempel på nettopp dette.

Har tre barn, de arver etter hverandre. Men ser at dressene er slitt etter tre sesonger så litt bekymra for at evt. utleiedresser vil bli slitt, og det må kjøpes nye, så vinning går opp i spinning. Kjøper dessuten ofte brukt for max 200 kr så å leie parkdress tror jeg kan bli mye dyrere.

Fra spørreundersøkelsen fikk gruppen 25 kommentarer tilknyttet prosjektet. Resultatet ble en blanding av konstruktive og støttende tilbakemeldinger, som har hjulpet oss å se utfordringer og muligheter for vegen videre.

4.2 Resultater fra e-poster

Gruppen tok kontakt med Miljødirektoratet for å undersøke nærmere hvordan dette prosjektet kunne forbedre sirkulær økonomi og fikk god respons her. For alle resterende kontakter var det svært dårlig respons og gruppen fikk ikke tak i en representant fra kommunen eller en parkdressprodusent for et dybdeintervju.

Det ble sendt ut e-post til 50 ulike barnehager i Trondheimsområdet. Her fikk gruppen svar fra én barnehage som videresendte spørreundersøkelsen til deres melidngsplatform. Fra Facebook-gruppene fikk gruppen lagt ut undersøkelsen i to forum med fokus på småbarnsforeldre med et totalt medlemsantall på ca. 2000.

5 Drøfting

5.1 Erfaring fra e-post-utveksling

Etter å ha kommunisert med eksterne interessenter via e-post, har vi erfart at bedrifter i liten grad er villige til å bidra med informasjon og støtte til studentoppgaver. Selv om det var noen unntak der mottakeren var villig til å besvare spørsmål, fikk vi ikke svar fra flertallet etter videre oppfølging.

Tross dette, fikk vi nyttig informasjon fra de e-postene som ble besvart. Ingunn Dale Samset, sjefingeniør i seksjonen for sirkulær økonomi hos Miljødirektoratet, ga følgende tilbakemelding:

Vi jobber for å få en mer sirkulær økonomi, hvor produkter og materialer holdes i kretslop lengst mulig. En forretningsmodell hvor klær man trenger i en kortere periode, kan leies, passer veldig bra inn i en sirkulær økonomi – så dette syns vi er en veldig god forretningsmodell (gitt at det faktisk fører til færre kjøp av parkdresser totalt sett) [7].

Det var klart fra denne e-posten at Miljødirektoratet støttet ideen under visse betingelser, spesielt dersom det førte til en reduksjon i det totale antallet solgte parkdresser. For fremtidige prosjekter som involverer lignende problemstillinger, kan det derfor være hensiktsmessig å gjennomføre en kvantitativ analyse for å undersøke om konseptet faktisk ville ført til færre salg av nye parkdresser.

En kvantitativ analyse vil gi mer nøyaktige og objektive resultater ved å samle inn kvantitative data og analysere dem ved hjelp av statistiske metoder. Dette kan gi en bedre forståelse av effekten av konseptet på antall solgte parkdresser, og kan bidra til å styrke grunnlaget for å implementere lignende tiltak i fremtiden. Videre foreslår gruppen å initiere et pilotprosjekt med formål om å teste konseptet med utleie av parkdresser, samtidig som man overvåker en kontrollgruppe ved en barnehage som ikke har tilsvarende tilbud. Ved gjennomføring av et slikt prosjekt, vil man kunne anskaffe nødvendig informasjon for å kunne fastslå hvorvidt utleie av parkdresser vil føre til reduksjon av det totale antallet dresser i omløp. Det må også påpekes at dersom det skulle vise seg at en slik undersøkelse vil resultere i det motsatte, vil mye av grunnlaget for prosjektet svekkes. Store deler av prosjektets substans og problemstilling hviler nettopp på prinsippene for delingsøkonomi og reduksjon av ressurser.

5.2 Spørreundersøkelsens validitet

Før det undersøkes hva man kan lære av spørreundersøkelsen, bør noe sies om spørreundersøkelsens validitet. Målgruppen spørreundersøkelsen retter seg mot er foreldre med barn i barnehage, og for enkelhets skyld antar vi én respondent per familie. I følge statistisk sentralbyrå var det 268 730 barn i barnehager i 2022, og i gjennomsnitt 1,75 barn per familie [8] [9]. På bakgrunn av dette kan vi grovt anslå at det er $268\,730/1,75 = 153\,560$ familier med barn i barnehage. Antall respondenter i vår undersøkelse var $n = 70$, noe som gir en feilmargin på $\pm 11,7\%$, med et konfidensintervall på 95 %. Dette er en stor feilmargin, noe som må tas høyde for når man analyserer resultatene og trekker konklusjoner. Dersom antall respondenter økes til 200, faller feilmarginen for samme konfidensintervall til $\pm 6,9\%$, og hvis den økes til 500, blir den $\pm 4,4\%$. Altså ser man at det ikke skal mange ekstra respondenter til før spørreundersøkelsen nærmer seg en tilfredsstillende feilmargin. Likevel vil feilmarginen i den følgende diskusjonen være $\pm 11,6\%$, og selv om denne er stor, bør spørreundersøkelsen gi en god pekepinne på den generelle oppfatningen i målgruppen.

5.3 Lærdom fra spørreundersøkelsen

Resultatet fra spørreundersøkelsen viser at 51% av de besvarende var interessert i å leie parkdress via barnehagen, dersom tilbudet var konkurransedyktig på pris. Dette tyder på et stort potensielt marked, med en kundegruppe på ca. 80 000 husstander. Samtidig uttrykte mange av respondentene et ønske om høy kvalitet, ettersom slitasjen på dressene er stor. Det betyr at man må finne den riktige balansen mellom produksjonskvalitet (før dressene er i bruk) og service underveis i driften. Begge disse faktorene vil ha innvirkning på prisen til tilbudet. Enkelte tilbakemeldinger fra undersøkelsen understrekte behovet for bruk av dressene også på fritiden. Dersom dressene blir igjen i barnehagen, vil formålet med færre dresser i omløp, falle bort. Konseptet bør derfor åpne opp for at dressene kan følge barnet hjem etter endt dag i barnehagen.

Når det gjelder negative tilbakemeldinger til konseptet, baserer de seg hovedsakelig på en etablert arvekultur, hvor dressene går i arv fra barn til barn i familien, noe som gjør det mindre kostbart å kjøpe dresser, fremfor å leie, ettersom produktet blir utnyttet bedre/lengre. Familier med store barnekull vil derfor være en mindre aktuell kundegruppe. Derimot er den gjennomsnittlige barnekullstørrelsen blant norske foreldre synkende, noe som betyr at den *relative* størrelsen på kundegruppen som er mest kompatibel med leiekonseptet, vil øke [5]. En annen utfordring for konseptet er at mange kjøper og selger parkdresser på internett, via tjenester som Finn og Tise. Disse tjenestene gjør det enklere for forbrukerne å kjøpe brukt, men krever en del ekstra arbeid og organisering av forbrukeren – mer enn tilfellet er ved leie.

Hvis vi sammenligner resultatene fra spørreundersøkelsen med det eksisterende konseptet til Parkdressen.no, ser vi at disse allerede tilbyr mye av det som forbrukerne etterspør: De tilbyr dresser i høy kvalitet til en overkommelig pris (99 kr per mnd.), de sender kunden kostnadsfritt en ny dress dersom den andre blir ødelagt, og de tillater kunden å benytte produktet fritt hele sesongen. Til tross for dette viser deres driftsresultat “svak” likviditetsgrad, “ikke tilfredsstillende” lønnsomhet og “svak” soliditet [6].

Basert på tallene hentet fra [parkdressen], kan det tenkes at konseptet er vanskelig å gjennomføre med Parkdressen.no sine rammer. Endringer bør derfor vurderes for å oppnå et bedre resultat.

5.4 Konseptforslag

Basert på lærdommene fra spørreundersøkelsen og fra eksisterende konsepter, vil gruppen her presentere et eget konseptforslag, som kan danne et utgangspunkt for videre utredninger:

La et eget utleieselskap organisere utleie og vedlikehold av parkdressene til eksisterende parkdress-leverandører (som f.eks. Bergans eller Kattnakken), som leverer dresser av høy kvalitet; tilsvarende eksisterende praksis for f.eks. utleie av skiutstyr ved skianlegg. Utleieselskapet vil samarbeide med barnehagene, hvor det utplasseres en bod hvor dressene oppbevares, og hvor barnehageansatte henter og leverer dressene etter behov. Dressene kan også benyttes utenfor barnehagen. Når det gjelder reparasjon og vedlikehold av dressene, vil et team kjøre rundt å samle inn defekte parkdresser og levere de til en vedlikeholdsstasjon; tilsvarende eksisterende praksis for vedlikehold av by-sykler og el-sparquesykler. Av hensyn til transportkostnader og “economy-of-scale” i forhold til vedlikeholdsarbeid, bør konseptet i utgangspunktet avgrenses til storbyer og tettsteder. Når det gjelder betaling, kan kunden enten betale månedlig, eller hvert halvår, og prisen bør tilsvare mellom 100 - 150 kroner per måned.

Dette konseptet skiller seg hovedsaklig fra Parkdressen.no sitt konsept ved at utleien skjer i samarbeid med barnehagene. Dette medfører noen fordeler og ulemper. På fordelssiden vil de utplasserte bodene i barnehagen kunne inneholde et bufferlager som øker servicegraden for kunden (dersom

et produkt blir defekt vil det kunne erstattes umiddelbart), skjønt dette må veges opp mot bærekraftshensyn, ettersom det vil føre til lavere ressursutnyttelse (flere dresser i omløp). En annen fordel med en slik løsning, er at sentraliseringen som oppstår via bodene i barnehagen, vil redusere såkalt “last-mile problematikk”, hvor utslipp og kostnader øker eksponentielt på siste stykket på vei til kunden. I stedet for at hver enkelt dress blir levert hjem til hver kunde, blir de transportert i store bolker til barnehager, hvilket gjør transporten mye mer effektiv. En annen forskjell fra Parkdressen.no sitt konsept, er at det her blir foreslått å benytte eksisterende leverandører. Da unngår man kostnader tilknyttet produktutvikling og produksjon, og kan heller la leverandørene konkurrere om å levere dresser for seg. I hvilken grad eksisterende leverandører faktisk er interessert i dette, fikk gruppen ingen svar på, så dette spørsmålet bør følges videre. Et eventuelt vedlikeholdsprogram vil trolig måtte skje i samarbeid med disse leverandørene.

6 Konklusjon

Etter å ha gjennomført en elementær interessentanalyse for å vurdere konseptet med utleie av parkdresser til barnehagebarn, er det vanskelig å gi et entydig svar på om det vil være økonomisk lønnsomt. For det første var få av interessentene interessert i å dele deres synspunkt. Dette gjaldt særlig produsentene av parkdresser og barnehagene selv. Den eneste interessenten som ga et produktivt svar på gruppens henvendelser via e-post, var Miljødirektoratet, som stilte seg positivt til konseptet, under forutsetningen at det medførte bedre ressursutnyttelse. Resten av gruppens vurderingsgrunnlag avgrenser seg derfor til spørreundersøkelsen hvor 70 foreldre responderte. Denne spørreundersøkelsen har stor usikkerhet, men ga likevel nyttig informasjon. De viktigste lærdommene kan oppsummeres i følgende punkter:

- Behov for slitesterke parkdresser: Foreldrene viser til at dressene blir brukt daglig og at de må tåle røff bruk.
- Parkdressene må kunne brukes også på fritiden og ikke bare begrenses til bruk i barnehagen.
- Parkdresser arves videre til venner og familie i høy grad: Det må undersøkes videre hvordan et utleiekonsept eventuelt kan bli mer attraktivt og bærekraftig enn arving.
- Sentrale interessenter er Finn/Tise. Foreldre oppgir at disse platformene blir brukt i stor grad til salg og kjøp av parkdresser. Det må undersøkes videre om disse plattformene er mulige samarbeidspartnere eller konkurrenter.

Aktører som Parkdressen.no har allerede forsøkt seg med ulike utleie konsepter av parkdresser, men har ikke lyktes med å gjøre virksomheten lønnsom. Derfor presenterte gruppen sitt eget konseptforslag basert på lærdommen fra egen interessentanalyse. Denne avviker fra parkdressen.no sitt konsept ved at uteleien foregår i samarbeid med barnehager og eksisterende parkdressleverandører. Dette konseptet kan danne utgangspunkt for videre konseptvurderinger. Når det gjelder mer konkrete forslag til videre arbeid, vil gruppen foreslå følgende:

- Utarbeide en kostnadskalkyle: For å vurdere lønnsomheten til et eventuelt utleiekonsept anses det som essensielt å utarbeide en grundig kostnadskalkyle. Dette vil gi svar på om det er realistisk å utarbeide et utleiekonsept, gitt det prisnivået barnehageforeldrene oppgir i spørreundersøkelsen at de er villige å betale.
- Lansere et pilotprosjekt: Et pilotprosjekt vil kunne bekrefte eller avkrefte tilbakemeldingene fra foreldre og identifisere utfordringer som kun kan avdekkes gjennom praktisk erfaring. Et av hovedmålene med prosjektet vil også være å undersøke om utleie av parkdresser vil føre til reduksjon av antall dresser i omløp og dermed bidra til å øke bærekraften i samfunnet. Dette vil gi en dypere innsikt og læring som videre kan øke sannsynligheten for eventuell vellykket implementering av konseptet i større skala.
- Inngå ytterligere samtaler med kommunale/offentlige etater om eventuelle subsidier eller støtte for å tilrettelegge for en mer bærekraftig industri rettet mot parkdresser.

Referanser

- [1] Hoesung Lee; et al. «SYNTHESIS REPORT OF THE IPCC SIXTH ASSESSMENT REPORT (AR6)». Engelsk. I: *Intergovernmental Panel on Climate Change* (2023). URL: https://report.ipcc.ch/ar6syrr/pdf/IPCC_AR6_SYR_SPM.pdf.
- [2] *Ansvarlig Forbruk og produksjon*. URL: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/ansvarlig-forbruk-og-produksjon>.
- [3] Bergans. *Utleie*. norsk. 2022. URL: <https://www.bergans.com/no/baerekraft/lenge-leve-produktet/utleie>.
- [4] F. Nordbø H. Thornam. «Bidrar delingsøkonomien til et mer miljøvennlig og inkluderende samfunn?» norsk. I: *Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet* (2018).
- [5] Linn Krokedal. *Rekordlav fruktbarhet i 2022*. norsk. 2023. URL: <https://www.ssb.no/befolkning/fodte-og-dode/statistikk/fodte/artikler/rekordlav-fruktbarhet-i-2022>.
- [6] *Parkdresse.no AS*. norsk. 2023. URL: <https://www.proff.no/selskap/parkdressen.no-as/oslo/utleie-og-leasing/IF8HGY101TD/>.
- [7] Ingunn Dale Samset. *Utleie av parkdresser*. Mottatt via e-mail av Kristian Meinich-Bache. Mar. 2023.
- [8] SSB. *Barnehager*. norsk. 2023. URL: <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/barnehager>.
- [9] SSB. *Slik er norske barnefamilier*. norsk. 2018. URL: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/slik-er-norske-barnefamilier>.

A Vedlegg

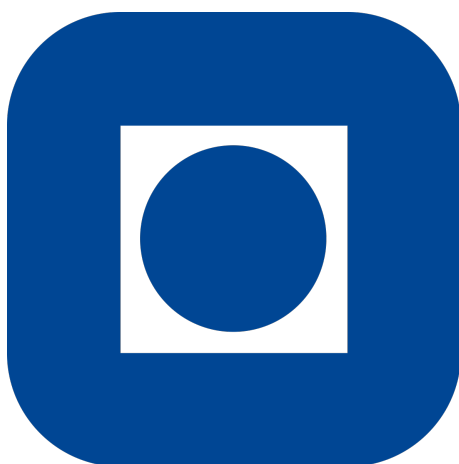
A.1 Kommentarer fra spørreundersøkelse

Det er valgt å ha med alle kommentarer motatt på spørreundersøkelsen selv om ikke alle refereres til, i tilfelle fremtidige prosjekter finner nytteverdi i spesifikke kommentarer.

Nr.	Kommentarer
1	Barna arver av hverandre, deretter selges de om de fortsatt er i god stand. Helt uproblematisk og bærekraftig. Leie hadde blitt utfordrende, da måtte barnehagen ha et enormt utvalg og hva skjer om dressen blir ødelagt? Vil heller ikke leie en som er slitt
2	Dersom kvaliteten var høy, dere vasker dressen, og prisen lavere enn å kjøpe nytt ville jeg brukt det.
3	Dette er kun aktuelt dersom de leier ut Kattnakken. Det er den eneste dressen som duger.
4	Er heldig å få arveklær, også parkdresser. Når vi har to barn (av samme kjønn), tror jeg en evt mnd-leie må være lav for at det ikke skal lønne seg å kjøpe 1 stk som 2 barn kan bruke en vintersesong hver.
5	Gitt at de ikke var slitte, og an man ikke blir økonomisk ansvarlig for at det blir slitt / hullete slik det fort kan bli med små barn.
6	Har to barn. Ergo har dresser etter mott eldste barn gått i arv til det miste. Derav bruker vi mindre enn 500 kr i året på dress.
7	Hatt tre barn, de arver etter hverandre. Men ser at dressene er slitt etter tre sesonger så litt bekymra for at evt utleiedresser vil bli slitt og det må kjøpes nye så vinning går opp i spinning. Kjøper dessuten ofte brukt for max 200 kr så å leie parkdress tror jeg kan bli mye dyrere..
8	Hvilken størrelse vi vanligvis kjøper var et meget vanskelig spørsmål som hele tiden har endret seg. Kjøper jo den samme eller neste størrelse de trenger. Det var heller ikke noe spørsmål om hvordan vi skaffer dressene. Vi kjøper alle dressene våre på finn og kan vanligvis selge dem igjen uten betydelig tap. Dermed er vi veldig prissensitiv på en evt leieordning.
9	Hvis det er ulike farger å velge i kan vi leie parkdress. Men vi bruker i prinsippet ikke kjønnede farger som rosa og blå på dressene, så det må være flere farger å velge i dersom det skal være aktuelt for oss.
10	Jeg kjøper kun brukt til en rimelig pris, derfor måtte leie vært enda rimeligere for at det skulle vært aktuelt. Jeg måtte også kjøpt en parkdress for å bruke hjemme i tillegg, men jeg har to i dag også i tilfelle en må vaskes eller ikke rekker å tørke mellom bruk.
11	Jeg ville ikke leid dress, fordi jeg vil ha kontroll over egne klær og velge det jeg synes er best. Alltid vært fornøyd med Reima, passform og kvalitet, så jeg velger å betale det de koster. Kjøper ofte på salg til halv pris, innimellom brukt på finn.no.
12	Kjempegod idé! Det er alltid noe utstyr som må handles, og det hadde både gjort hverdagen lettere og vært et flott tiltak for bærekraft! Prisen bør være konkurransedyktig også mtp at parkdresser som kjøpes ofte blir brukt av mer enn ett barn (søsken og søskenbarn). Vi forsøker å kjøpe brukt mtp bærekraft, men opplever at det er lettere og ofte nesten like billig å kjøpe nytt (hvis man går for rimelige merker, som også har god kvalitet). Lykke til!
13	Kommer litt an på om parkdressen kan brukes på privaten. Parkdressen blir flittig brukt hjemme også, så må uansett ha tilgang på en dress hjemme.
14	Kunne tenke meg å leie en Parkdress fra barnehagen, men svarte nei. Dette fordi det oppstår slitasjer og hull på den. Hva gjør vi da?
15	Man er jo ute i helger og, føler det er bortkastet å leie en dress. Den skal vaskes, tørkes og brukes mye. Noen ganger holder den til neste søsken, andre ganger ikke
16	Man må uansett ha parkdress hjemme etter bhg, så hvis man må ha dobbelt opp pga leie kun i bhg er poenget borte :)
17	Mange dresser mister vannavstøtende egenskaper etter en stund, og når ungene passerer ca 2 år slites knær og rumpe på dress fort ut etter en sesong. Derfor må mange dresser tørkes både på retten og vrangen etter hver dag, og gås nøye over for hull og annen slitasje med jevne mellomrom. Tror bhg-personell har nok å gjøre om de ikke skal ha ansvar for dette også... Dessuten, hadde jo vært behov for dressen i helger og ferier også. Hvis dere tenker at man låner og så leverer i slutten av semester E.l.blir det fort erstatningssaker, vel, for hva er uvetting bruk og hva er vanlig slitasje? I det hele tatt skjønner jeg ikke hvordan dette vil funke i praksis...
18	Med to barn bør leieprisen være så lav at det ikke er veldig mye mer lønnsomt å kjøpe egen (ny) dress til det ene barnet som kan brukes av neste barn
19	Når det gjelder varighet på parkdress opplever jeg stor forskjell på alder og hvor mye barnet herjer. Jeg har to barn (ene over 7 år så svarte derfor bare 1 barn i denne undersøkelsen) som ikke er så voldsomme i lek. Ergo har parkdressen vart en stund og også kunne arves. Når de er små blir det mindre slitasje enn når de blir 3 år og oppover. Da er det gjerne slitasje som gjør at dressen ikke kan gis videre.... Jeg huket av for at dressen varer 1 år men riktig svar er egentlig 1-2 år. Mer enn 2 år har de ikke vart pga for liten str. Lykke til med undersøkelsen! Veldig spennende og jeg er for! Her driver vi med arvekarusell mellom søskenbarn og det er gull.
20	Om det skulle være interessant måtte det være av god kvalitet. Men litt usikker om jeg heller ville tenke at gode kvalitetsprodukter og resalg gjennom butikk heller er ønskelig enn noe gjennom barnehagen. Veldig forskjellig hva familier ønsker å bruke av penger og vurdering mtp kvalitet vs. Pris. Behov for klær utenfor barnehagen kan også være avgjørende for vår del som aktiv familie og ønske gode produkter til ulik aktivitet/fritid.

21	Sannsynligvis lite interessert i leige av dress. Opplever at man må ha dress uansett (til hjemmebruk/ferier), og parkdress er baggy klær som kan vare utrolig lenge om man kjøper en litt stor størrelse. Vi har dessuten samme dress til alle årstider, ved at vi regulerer med ulike lag ull under parkdressen. Vi kommer også til å få flere barn som vil bruke klærne. Til slutt selger vi nok klærne videre på Finn eller Tise. Jeg har kjøpt nesten alle barneklær og barnesko brukt på Tise, bærekraft er et viktig element for meg i småbarns-innkjøp. Jeg vil heller gjøre et relativt lite enkelt-kjøp (med mulighet for å ta fint vare på klærne og selge de igjen) enn å binde meg til abonnements-løsninger som kanskje ikke dekker hele behovet vårt.
22	Synes det er viktig for barnet å vite akkurat hvor dens ting er og at den føler eierskap til sitt. Både ved å ta vare på det og passe på sin egen plass.
23	Synes det fungerer bra mtp bærekraft å kjøpe brukt og selge etter at barna har vokst ut av det. Har flere eldre barn så vi har mye arvetøy, det vi trenger av nytt tøy kjøper vi enten brukt eller nytt og selger alt som er pent. Det som er slitt gis bort.
24	Vanskelig å si str. Det er jo hva som passer. Og forskjellig i alder. Tenker og at dere ikke tar hensyn til at parkdresser gjerne blir fort slitt og at de må vedlikeholdes. Det er strikk som ryker og må ordnes ofte. Det er iforhold til vask og eller Impregneres, evt lappe hull.
25	Vi arver av familj, annars säljer/köper vi på Finn. Vilket i stort sett alla småbarnsföräldrar jag känner redan gör. Jag ser det som mer ekonomiskt att köpa det jag vill ha och sälja det när mina barn växt ur kläderna.

A.2 Refleksjonsrapport

NTNU

Refleksjonsrapport

TPK4115 – Gruppe 25

Forfattere:

10008

10123

10212

10141

10031

10073

10165

1. mai 2023

Forord

Gruppen ønsker å uttrykke sin dypeste takknemlighet til alle som har bidratt til fullføringen av denne prosjektoppgaven i faget TPK4115 Praktisk prosjektledelse.

Videre vil gruppen utdype sin takknemlighet til professor Bassam Hussein, for god veiledning, ekspertise, fine samtaler og generell støtte gjennom prosjektperioden.

Innhold

Tabeller	iii
1 Introduksjon	1
2 Refleksjon over prosjektledelsesinnsats	2
2.1 Organisering av prosjektgruppen, fordeling av oppgaver, roller og ansvar	2
2.2 Effektivitet av risikostyringsplanen	2
2.3 Effektivitet av kommunikasjonsplanen	3
2.4 Levering av prosjektresultater i henhold til opprinnelig suksesskriterier	3
2.5 Gruppens samlede vurdering av prosjektledelsesarbeidet	4
3 Evaluering av prosjektets effekt (prosjektsuksess)	5
4 Faktorer som bidro til suksess/fiasco	6
5 Viktigste lærdommer fra prosjektet vårt	8
6 Refleksjon over læring og avlæring	10
6.1 Læring	10
6.2 Avlæring	11

Tabeller

1	Gruppebasert evaluering av prosjektledelsesinnsats	4
2	Gruppebasert evaluering av sluttresultatets kvalitet	5

1 Introduksjon

Gruppens prosjektoppgave baserte seg på å gjennomføre en konseptvurdering for å finne ut om utleie av parkdresser via barnehager kunne være en potensiell forretningsmulighet. Motivasjonen for valget av denne oppgaven var et ønske om å bidra til økt bærekraft innen klesindustrien. Utleie av klær er et godt tiltak for å øke ressursutnyttelsen, men for at det skal ha noe effekt må tiltaket brukes, og skal det brukes må det være lønnsomt. Det var dette prosjektoppgaven forsøkte å finne ut av. Store begrensinger i tid og ressurser gjorde derimot at konseptundersøkelsen ble innsnevret til en interessentanalyse, hvor en kombinasjon av e-posthenveler og spørreundersøkelse forsøkte å finne ut hvordan interessentene stilte seg til konseptet. Fra e-postene var det tilnærmet ingen respons, mens en spørreundersøkelse rettet mot foreldre med barn i barnehager gav mye nyttig tilbakemelding, skjønt populasjonen var for liten til at resultatene kunne tilskrives noen form for statistisk signifikans. Gruppen kunne derfor ikke slå fast med sikkerhet om dette er en god forretningsmulighet eller ikke, men basert på tilbakemeldingene fra spørreundersøkelsen og tidligere implementasjoner av lignende konsepter, presenterte gruppen sitt eget konsept, som grunnlag for videre arbeid og undersøkelser.

Gruppen består av syv medlemmer som alle studerer “Produktutvikling og produksjon”. I denne rapporten ser gruppen tilbake på prosessen med å gjennomføre den nevnte konseptvurderingen. Det vil bli undersøkt hvordan gruppen løste oppgaven fra et prosjektledelsesperspektiv, i hvilken grad prosjektet ble en suksess, hvilke faktorer som påvirket graden av suksess, hva vi lærte av prosjektet og hva vi lærte av prosessen. Dette vil være til nytte for både gruppen selv og andre som ønsker å gjennomføre lignende prosjekter i fremtiden.

2 Refleksjon over prosjektledelsesinnsats

2.1 Organisering av prosjektgruppen, fordeling av oppgaver, roller og ansvar

Ved evaluering av organiseringen av prosjektgruppen er det viktig å vurdere om gruppen fungerte effektivt som et team, om oppgavene var fordelt rettferdig, og om rollene og ansvaret var tydelig definert. Det er også viktig å vurdere om gruppen hadde nødvendige ressurser for å fullføre prosjektet innen tidsfristen.

Hva gikk bra: Gruppen hadde en klar forståelse av prosjektmålene og samarbeidet godt for å nå dem. Rollene og ansvaret ble etterhvert tydelig definert, og oppgavene ble fordelt rettferdig. Gruppemedlemmene hadde nødvendig kompetanse og ekspertise for å fullføre oppgavene de hadde fått tildelt. Gruppen hadde regelmessige møter og etablerte etterhvert en klar kommandokjede for å sikre at alle visste hvem de skulle rapportere til. Det var også teambyggingsaktiviteter som bidro til å fremme en følelse av kameratskap og motivasjon.

Hva gikk ikke bra: Ved prosjektstart manglet det et tydelig lederskap, noe som gjorde at gruppen manglet mål og retning. Dette førte videre til noen problemer med tidsstyring, hvor enkelte gruppemedlemmer slet med å overholde tidsfrister. Det var også noen kommunikasjonsbrudd, som resulterte i misforståelser og forsinkelser.

Samlet sett er gruppen fornøyd med organiseringen av prosjektgruppen. Det var noen utfordringer i starten av prosjektet knyttet til ledelse og rollefordeling, men disse ble løst etterhvert. Årsaken til at disse problemene oppstod, kan være at alle medlemmene har tilnærmet samme utdanningsbakgrunn. Det gjorde at det ikke oppstod noe naturlig hierarki eller rangorden, hvor én passet bedre til én rolle, og en annen bedre til en annen. Det førte til dårlig organisering, hvor alle dro litt i sin egen retning, og fremgangen ble derfor begrenset. I lys av dette kan gruppen sammenlignes med en funksjonell organisasjon, da det manglet en person som gikk foran og tok ansvar for prosjektets framgang. Etterhvert som tiden gikk, og ytre restriksjoner i form av arbeidskrav og tidsfrister begynte å gjøre seg gjeldende, tvang en mer strømlinjeformet organisering seg frem. Gruppen fikk et tydeligere lederskap, hvor to av medlemmene tok ekstra ansvar for å fremme kommunikasjon og koordinasjon på tvers av gruppen. Dette skjedde på smertefritt vis, uten at noen følte seg overkjørt eller forbigått, og resulterte i en felles visjon og forståelse som var avgjørende for gjennomføringen av prosjektet. I tillegg førte det til at alle medlemmene til slutt fant sin rolle i prosjektet hvor de var til størst nytte for gruppen. Alle medlemmene tok sitt ansvar seriøst, og gjorde sin del for å bringe prosjektet i mål.

2.2 Effektivitet av risikostyringsplanen

Ved evaluering av effektiviteten av risikostyringsplanen, er det viktig å vurdere om gruppen identifiserte potensielle risikoer og problemer og tok proaktive tiltak for å redusere risikoene. Det er også viktig å vurdere om gruppen var forberedt på å håndtere uforutsette hendelser som kunne ha oppstått under prosjektet.

Hva gikk bra: Gruppen identifiserte potensielle risikoer tidlig i prosjektet, og satt opp en tabell hvor sannsynlighet for ulike risikomomenter, og tiltak for å løse problemene ble foreslått. Med andre ord var gruppen proaktiv, og sånn sett forberedt på uforutsette hendelser som kunne oppstå underveis i prosjektet.

Hva gikk ikke bra: Underveis i prosjektet dukket det opp noen uforutsette hendelser som var

med på å skyve prosjektets tidsramme. Gruppen neglisjerte kompleksiteten av datainnsamling. I forrapporten ble det antatt som lite sannsynlig at barnehager eller andre instanser ikke ville svare eller samarbeide, noe som viste seg å være vanskeligere enn gruppen først antok.

En totalvurdering av risikohåndtering tilsier en samlet mangel på kunnskap, erfaring eller innsikt i kompleksiteten av datainnsamling. Gruppen antok at det ville være uproblematisk å samle inn relevant data, noe som senere viste seg å være det som var mest utfordrende, og ikke minst tidkrevende. Til neste gang bør gruppen identifisere denne risikoen tidligere, og iverksette tiltak for å motvirke konsekvensene.

2.3 Effektivitet av kommunikasjonsplanen

Ved evaluering av effektiviteten av kommunikasjonsplanen, er det viktig å vurdere om gruppen kommuniserte effektivt med hverandre og med interessenter, som for eksempel kunder eller sponsorer. Det er også viktig å vurdere om gruppen klarte å holde interessenter informert om fremdriften og å takle eventuelle bekymringer eller problemer som kunne ha oppstått.

Hva gikk bra: Gruppen kommuniserte effektivt og godt internt, og var flinke til å oppdatere hverandre underveis. Planlegging og revidering av frister ble kommunisert ukentlig, og gruppen er enig om at dette har fungert bra.

Hva gikk ikke bra: Det var noen kommunikasjonsbrudd som førte til misforståelser og forsinkelser. Gruppen er samstemt om at mailkorrespondanse ikke er den beste måten å kommunisere eller utvikle gode relasjoner på. Det er både ineffektivt og lite personlig. Dette, sammen med en begrenset tidsramme, gjorde at vi var nødt til å begrense rammen av datainnsamling, og virkemidler som dybdeintervju ble raskt satt til side på grunn av tidsbegrensninger.

Ettersom metoden i gjennomføringen av prosjektoppgaven var en interessentanalyse, fikk kommunikasjonsplanen en avgjørende rolle i forhold til prosjektets suksess. Korrespondansen via e-post fungerte dårligere enn forventet. En lav prosentandel av de forespurte tok seg tid til å svare, og svarene vi fikk var ofte vage. I tillegg tok det ofte lang tid, gjerne over en uke, før de svarte. I et tidsbegrenset prosjekt er dette vanskelig å forholde seg til. I lignende situasjoner i fremtiden, hvor det er nødvendig med rask tilbakemelding, bør andre kommunikasjonskanaler vurderes, f.eks. telefon. Når det gjelder kommunikasjonen innad i gruppen, fungerte den veldig godt. Messenger ble brukt til å avtale møter, mens Teams ble brukt til å organisere dokumenter og annen informasjon.

2.4 Levering av prosjektresultater i henhold til opprinnelig suksesskriterier

Ved evaluering om gruppen klarte å levere prosjektresultatene i samsvar med de opprinnelig angitte suksesskriteriene, er det viktig å vurdere om gruppen klarte å oppfylle prosjektmålene innenfor den angitte tidsrammen.

Hva gikk bra: De fleste prosjektmålene ble oppfylt innen angitt tidsramme. Gruppen klarte også å endre planen dynamisk i henhold til enkelte avvik. God kommunikasjon og prosjektforståelse gjorde at dette ikke gikk ut over sluttresultat. Videre er det verdt å merke seg at god planlegging og rollefordeling fra starten av prosjektet, var avgjørende for at dette skulle fungere i henhold til opprinnelig kriterier.

Hva gikk ikke bra: Selv om gruppen fikk samlet inn mye nyttig data, lyktes den ikke med å fastslå med sikkerhet om et utleiekonsept vil kunne være lønnsomt eller ikke. Med andre ord er

det noen avvik mellom de opprinnelig angitte suksesskriteriene og den endelige evalueringen av prosjektet. Dette skyldes til dels ytre begrensinger i form av tid og ressurser, og til dels uforutsette hendelser underveis i prosjektet, som f.eks. dårlig respons på e-post fra sentrale interessenter.

Samlet sett hadde gruppen muligens et overambisiøst mål i forhold til ressursene de hadde tilgjengelig. Det fastsatte målet var å avgjøre om et leiekonsept ville være lønnsomt eller ikke, men ettersom vurderingsgrunnlaget ble begrenset til en interessentanalyse, var det urealistisk og kanskje til og med umulig å nå dette målet. Derimot lyktes gruppen godt med å gjennomføre spørreundersøkelse blant foreldre med barn i barnehager, og rakk å analysere og vurdere disse resultatene innenfor tidsfristen. Dermed klarte gruppen å gi en indikasjon om hvordan en viktig interessentgruppe stilte seg til konseptet, skjønt grunnlaget var for tynt til å kunne tillegges stor vekt.

2.5 Gruppens samlede vurdering av prosjektledelsesarbeidet

Konklusjonen er at gruppens prosjektledelsesinnsats generelt sett var vellykket, men med noen forbedringsområder. Organiseringen fungerte veldig bra, selv om det manglet litt lederskap i starten. Gruppen jobbet effektivt sammen, hadde bra oppmøte og et trivelig samarbeidsklima. Kommunikasjonen innad i gruppen var upåklagelig, mens det oppstod problemer i kommunikasjonen med interessentene, da responsen på e-postene var langt dårligere enn forventet. Dette burde ha blitt fanget opp i risikovurderingen, slik at vi kunne ha hatt alternative løsninger på plass i forkant. Likevel sørget spørreundersøkelsen for at vi fikk samlet inn data, slik at vi oppnådde flere av prosjektets suksesskriterier, selv om hovedspørsmålet som prosjektet forsøkte å svare på, gjenstår ubesvart. Gruppen hadde ingen problemer med å overholde fastsatte tidsfrister, noe som skyldes god planlegging og koordinering innad i gruppen.

Gruppen vurderer prosjektledelsesarbeidet som vellykket:

Skala	Sterkt uenig	Uenig	Verken enig eller uenig	Enig	Sterkt enig
Ditt svar				X	

Tabell 1: Gruppebasert evaluering av prosjektledelsesinnsats

3 Evaluering av prosjektets effekt (prosjektsuksess)

Målgruppen for rapporten er barnehager, småbarnsfamilier og aktører innen klesindustri. Refleksjonsrapporten beskriver om utleie av parkdresser er en mulig forretningsidé og om det er realistisk å kunne utvikle og starte utleie av parkdresser gjennom barnehager. Det undersøkes hvor lønnsomt et konsept for utleie vil være, hvordan prosjektet vil hjelpe en sirkulær økonomi og i hvilken grad det er interesse fra småbarnsforeldre for å leie parkdresser. Det undersøkes også holdbarhet til parkdresser og levetid.

Konklusjonen for gruppens rapport er basert på svar i spørreundersøkelse, svar fra kontaktpersoner, undersøkelser rundt eksisterende marked og produkter. Spørreundersøkelsen viser at det kan være et stort marked for utleie av parkdresser, skjønt den baserer seg på et tynt grunnlag. Nesten 50% av deltagere i spørreundersøkelsen oppga en interesse for å leie parkdress fra barnehage. Her ville en omtrentlig pris per måned for utleie bli 100 kroner. Basert på dette vil det være et stort marked, men utfordringene oppstår ved undersøkelser av holdbarhet, kostnad og distribusjon. Parkdresser blir brukt røft og det er høy slitasje. Dette vil føre til en relativt kort levetid og en høyre innkjøpskostnad for selskapet. Distribusjon vil skje gjennom barnehager og krever et godt samarbeid mellom barnehage og selskap som vil kreve logistikkutgifter. Alle disse punktene gjør at det høy usikkerhet om dette vil kunne bli en lønnsom forretningsmulighet og det vil trenge mer evaluering.

Utifra spørreundersøkelsen var det ingen som kaster parkdressen etter bruk. De vil enten bli arvet videre eller solgt. Dermed er det en usikkerhet over i hvor stor grad dette prosjektet minker antall parkdresser i omløp, selv med positivt respons fra Miljødirektoratet.

For å forbedre kvaliteten og redusere usikkerhetene i gruppens prosjekt og analyse, kreves en større innsamling av data da den nåværende utvalgsstørrelsen på 70 svar anses utilstrekkelig. En økning i datamengde vil øke kvaliteten og redusere usikkerhetene. Det vil også være nødvendig å oppnå en bredere forståelse av logistikk i barnehager, samt få en oversikt over hvordan et samarbeid for utleie kan fungere. Videre må det utføres en bedre analyse av kostnader for parkdresser og levetid, og en bedre dialog med parkdressprodusenter er nødvendig. På grunn av en begrenset tidsramme for prosjektet, ble disse trinnene ikke utført. Mangelen på denne analysen gjør det umulig å anse prosjektets effekt som en suksess, når det fortsatt er usikkerhet om hvorvidt forretningsideen vil være lønnsom.

Gruppen vurderer prosjektets effekt som enestående:

Skala	Sterkt uenig	Uenig	Verken enig eller uenig	Enig	Sterkt enig
Ditt svar		X			

Tabell 2: Gruppebasert evaluering av sluttresultatets kvalitet

4 Faktorer som bidro til suksess/fiasco

Suksessfaktorer er en viktig del av prosjektledelse og referer til de faktorene som er avgjørende for å oppnå et vellykket resultat i et prosjekt. Suksessfaktorer er unike for hvert enkelt prosjekt, og kan inkludere alt fra en godt definert planleggingsprosess og klare målsetninger, til effektiv kommunikasjon og samarbeid mellom teammedlemmer. Identifisering av suksessfaktorer i et prosjekt er viktig for å sikre at teamet har fokus på de viktigste områdene, og kan bidra til å redusere risiko for feil og mislykkede prosjekter. I denne sammenhengen vil vi se nærmere på suksessfaktorer som bidro til prosjektoppgaven og hvordan de påvirket prosjektledelsen. Gruppen har identifisert følgende faktorer som de mest signifikante:

- **Tidlig planlegging:** Prosjektet ble gjennomført innen angitte tidsfrister hvor prosjektet ble brutt ned i mindre arbeidspakker med egne tidsfrister. For å ha oversikt over disse fristene ble det utarbeidet en fremdriftsplan med tydelig definerte mål i initieringsfasen. Planen sørget for å visualisere progresjonen og eventuelt avdekke forsinkelser i prosjektet.
- **Klarhet i roller:** Gruppemedlemmene ble tildelt definerte roller og ansvarsområder knyttet til arbeidspakkene i prosjektet, som primært involverte å kontakte relevante interessenter, samle aktuell data, utføre markedsundersøkelse, organisere prosjekt og utarbeide spørreundersøkelse. Dette organisasjonsprinsippet skapte engasjement blant medlemmene ved å gi dem en følelse av å være en viktig del av prosjektet. Denne måten å dele opp arbeidet på gjorde oppgaven mer håndterlig, noe som økte framdriften og motivasjonen i gruppen.
- **Tillit:** Tillit har vært svært sentralt i prosjektprosessen. En felles oppfatning av at alle medlemmene i gruppen er i stand til å overholde frister og ta avgjørelser på vegne av gruppen har vært grunnleggende for prosessens utvikling. Enkeltmedlemmers mulighet til å ta egne avgjørelser som omhandler mindre viktige spørsmål har gjort arbeidet mer flytende og redusert behovet for større gruppemøter.
- **Fleksibilitet:** Fleksibilitet spilte en avgjørende rolle i dette prosjektet ettersom det bidro til å takle de endrede omstendighetene som oppsto i løpet av prosjektets levetid. For eksempel, da gruppen ikke fikk nok respons på utsendte e-poster, valgte de å legge ut spørreundersøkelsen på ulike Facebookgrupper i stedet. Dette førte til at gruppen måtte møtes flere ganger, og dermed måtte de være fleksible med timeplanen for å kunne fullføre prosjektet på en effektiv måte. Eksempelet viser tydelig hvordan fleksibilitet kan være avgjørende for å tilpasse seg uforutsette omstendigheter og sikre suksess for prosjektet.
- **Faste møtetidspunkter:** Gruppen hadde faste møtetidspunkter for å samles, arbeide sammen og oppdatere hverandre om statusen på sine arbeidsoppgaver. Disse møtetidene var essensielle for å effektivisere prosjektets fremdrift og skape forventninger blant gruppemedlemmene om å ha fullført sine arbeidsoppgaver. Å ha faste møtetider bidro også til bedre tidsstyring i hverdagen, da gruppemedlemmene også hadde andre oppgaver som måtte utføres.
- **Tidlig interessentinvolvering:** Gruppen involverte sentrale interessenter i prosjektet tidlig i prosjektet. Denne involveringen anser gruppen som en delvis suksess da gruppen ikke fikk like mange svar fra e-postene/spørreundersøkelsen som man antok på forhånd.
- **Undervurdering av risikofaktorer:** I prosjektplanen, tidlig i prosjektet, identifiserte gruppen ulike risikofaktorer som kunne påvirke prosjektets suksess, og utviklet en plan for å håndtere disse. Et eksempel på en risikofaktor var at barnehager kanskje ikke ville respondere på forespørselen om samarbeid. Gruppen utarbeidet en plan for å sende ut flere e-poster for å øke sjansen for respons. Dessverre var responsraten lavere enn forventet, og gruppen

fikk kjenne på konsekvensene av den svake risikovurderingen gjennom dårlig samarbeid med barnehagene.

- **Overoptimisme:** En viktig faktor til at prosjektet ikke oppnådde sitt overordnede mål, var overoptimisme. Gruppen tok sikte på å gjennomføre en hel konseptvurdering, samtidig som ressursene som forelå bare var tilstrekkelig til å gjennomføre en interessentanalyse. For å få et endelig svar på konseptvurderingen burde man også ha gjennomført en kostnadsanalyse og gjennomført et pilotprosjekt, men dette var ikke mulig i denne sammenhengen på grunn av begrensinger i tid, ressurser og kompetanse.

I boken *Veien til Suksess* [1] nevner Hussein flere suksess- og fiaskofaktorer fra ulike caser. Disse faktorene støttes i prosjektlitteaturen. Suksessfaktorerene fra casene som vi finner igjen i vårt prosjekt er tillit, klare roller og ansvar, tett kommunikasjon og god informasjonsflyt. Fiaskofaktorer fra casene som gruppen kjenner seg igjen er undervurdering av risikofaktorer og overoptimisme.

5 Viktigste lærdommer fra prosjektet vårt

Dersom det skal utføres lignende prosjekter i fremtiden, anbefaler gruppen sterkt å gjennomgå innholdet i vår rapport, for å ta lærdom av gruppens erfaringer. Noen konkrete tips er listet under.

- **Planlegg grundig:** Det er avgjørende å definere målene for prosjektet og utarbeide en arbeidsplan før man starter selve arbeidet. En metode for å definere og organisere oppgaver er Work Breakdown Structure (WBS). Dette verktøyet kan hjelpe med å bryte ned prosjektet i mindre, håndterbare deler og organisere oppgavene hierarkisk. På denne måten kan man lettere holde oversikt over hva som må gjøres og hvilke oppgaver som avhenger av hverandre. I starten av prosjektet slet gruppen med å skaffe oversikt over hva som måtte gjøres, og i hvilken rekkefølge. Dette førte til en del misforståelser som stjal mye tid. WBS-en hjalp gruppen å bryte hovedleveransene ned i overskuelige arbeidspakker, slik at gruppen kunne fordele sine ressurser på en slik måte at prosjektet kunne gjennomføres innenfor de fastsatte tidsrammene.
- **Kommunikasjon og samarbeid:** Gruppens råd er å sørge for god kommunikasjon og samarbeid i prosjektgruppen, da disse faktorene er essensielle for suksess. Dette kan inkludere regelmessige møter, tydelig definerte roller og ansvarsfordeling, og et system for å dele informasjon og dokumentasjon. Gruppen opplevde i starten en uklar rollefordeling, noe som svekket prosjektets fremdrift og koordinasjon. God kommunikasjon og samarbeid vil bidra til å unngå misforståelser og feil, samt sørge for at alle drar i samme retning.
- **Vær åpen for nye ideer:** Vær villig til å eksperimentere og prøve ut nye ideer og tilnærminger. Dette kan inkludere å undersøke alternative metoder og teknologier som kan forbedre prosjektet. Å ha et åpent sinn vil kunne åpne opp for nye muligheter og ideer som kan bidra til å forbedre prosjektet ytterligere. Eksempelvis ble det bestemt å publisere en spørreundersøkelse på ulike Facebook-sider for kjøp og salg av barneutstyr, som viste seg å være en suksess.
- **Dokumenter alt:** En grundig og systematisk tilnærming til prosjektarbeidet innebærer å dokumentere alt arbeidet som blir gjort. Dette inkluderer møtereferater, oppgavelister, resultater av tester og eksperimenter, og annen relevant informasjon. Ved å dokumentere alt arbeidet som blir gjort, vil man kunne holde prosjektet organisert å sørge for at alle i prosjektgruppen har en klar forståelse av hva som har blitt gjort og hva som gjenstår å gjøre. Dokumentasjonen kan også være nyttig for å evaluere prosjektets fremdrift og identifisere eventuelle problemer eller flaskehalser. Det er derfor viktig å sørge for at all dokumentasjon blir lagret på en strukturert og tilgjengelig måte, for eksempel i en delt fil- eller dokumentmappe. Dette vil sikre at alle i prosjektgruppen har tilgang til den samme informasjonen og kan bidra til prosjektets suksess. Det ble opprettet en Teamsgruppe til lagring og organisering av relevant informasjon, noe som gjorde rapportskrivningen vesentlig mye enklere.
- **Utfør interessentanalyse ved prosjektstart og ta kontakt snarest:** Basert på vår erfaring anbefaler vi å starte samtaler med eksterne individer tidligere, da vi har opplevd at folk ikke er like villige til å hjelpe med studentoppgaver. Dette har resultert i at flere av våre henvendelser har blitt besvart med avslag eller ikke fått svar i det hele tatt. For de som er villige til å hjelpe, kan korrespondanse via e-post være tidkrevende. Derfor foreslår vi å invitere til et digitalt møte for å kunne utnytte personens tid og kompetanse best mulig. Direkte kommunikasjon gjennom et møte kan også føre til bedre kvalitet på informasjonen som deles, ettersom man får mulighet til å diskutere med personen ansikt til ansikt. Hvis et digitalt møte holdes, er det viktig å være godt forberedt med informasjon om prosjektet,

planer for utførelse og eventuelle spørsmål man har. Det anbefales også å ha en sekretær i gruppen som kan ta notater og lagre all informasjon som blir diskutert.

6 Refleksjon over læring og avlæring

6.1 Læring

I løpet av prosjektoppgaven ble gruppen nødt til å erverve seg en rekke ferdigheter, kunnskaper og holdninger for å effektivt håndtere de nye kravene og utfordringene som oppsto. Blant de betydeligste prestasjonene gruppen oppnådde gjennom arbeidet med prosjektet inkluderer følgende:

- Gjennom prosjektoppgaven ble gruppen utfordret til å utvikle en dypere forståelse for betydningen av kritisk tenkning i forhold til data og kilder. For å sikre innsamling av relevant og pålitelig informasjon for prosjektet, måtte gruppen forbedre sine forskningsferdigheter på flere områder. Dette involverte å identifisere pålitelige kilder, grundig analysere data og nøye syntetisere informasjonen for å kunne ta veloverveide og informerte beslutninger.
- I og med at prosjektet involverte teamarbeid, var det nødvendig for hvert individ i gruppen å tilegne seg ferdigheter i effektivt samarbeid. Dette innebar evnen til å kommunisere klart og tydelig, aktivt lytte til andre og være åpen for både konstruktiv kritikk og tilbakemeldinger. Ved å utvikle disse samarbeidsevnene kunne gruppen skape en atmosfære av gjensidig tillit og respekt, som bidro til et produktivt arbeidsmiljø og optimale resultater.
- Ettersom prosjektet involverte flere tidsfrister, ble gruppen utfordret til å mestre effektiv tidsstyring for å møte disse forpliktelsene. Dette innebar å utvikle ferdigheter i å prioritere oppgaver, sette realistiske mål og motstå fristelsen til å utsette. Ved å planlegge nøye og arbeide i henhold til en strukturert tidsplan, kunne gruppen sikre at de var i stand til å oppfylle fristene og levere i tide. Å mestre disse ferdighetene i tidsadministrasjon var avgjørende for å opprettholde produktiviteten og sikre at prosjektet forble på rett spor.
- Underveis i prosjektet oppsto uventede problemstillinger og utfordringer som krever sterke problemløsningsferdigheter. Gruppemedlemmene måtte lære å systematisk identifisere årsakene til problemene, utforske og generere flere mulige løsninger, og deretter nøye vurdere disse alternativene for å velge den mest hensiktsmessige veien videre. Ved å utvikle disse problemløsningsevnene kunne gruppen effektivt håndtere uforutsette hindringer og finne kreative og strategiske løsninger.

Under refleksjonen over situasjoner der læring spilte en avgjørende rolle for prosjektets resultater, kan det nevnes en spesifikk situasjon omhandlende valget av en adekvat metode for datainnsamling. I denne situasjonen ble kombinasjonen av forskningskompetanse og kritisk tenkning avgjørende for å sikre at den valgte metoden ville produsere pålitelige og nøyaktige resultater, spesielt med tanke på den begrensede tidshorisonten for datainnsamlingen. Gruppen gjennomførte en grundig vurdering av forskningsmetodenes relevans og egnethet i forhold til prosjektets behov og den tilgjengelige tidsrammen. Ved å legge vekt på både relevans og validitet i valg av innsamlingsmetode, ble det utviklet en kort, men presis spørreundersøkelse som innhentet verdifulle data innenfor den begrensede tidsrammen. Dette bidro betydelig til å oppnå pålitelige innsikter og informasjon som beriket prosjektets omfang og kompleksitet.

6.2 Avlæring

For å sikre framgang i prosjektet, var det nødvendig for gruppen å aktivt frigjøre seg fra visse holdninger, praksiser eller kunnskaper som ikke lenger var hensiktsmessige, utdaterte eller feilaktige. I løpet av prosjektarbeidet oppsto oppdagelser som krevde oss å avvise eller anerkjenne som utdatert, blant annet:

- Gruppens tidligere oppfatning var at alt måtte være feilfritt før levering, noe som førte til unødvendig tid brukt på små detaljer. Imidlertid ble det erkjent at perfektjonisme kan hindre fremgang, og det ble klart at det er nødvendig å finne en balanse mellom kvalitet og effektivitet. Det ble innsett at det å prioritere arbeidet og sette realistiske mål var viktigere enn å etterstrebe en urealistisk perfektjon. Ved å være bevisst på dette kunne arbeidsflyten optimaliseres, og både høy kvalitet og effektivitet ble oppnådd i leveransene.
- Gruppens initielle antakelser og fordommer hadde en innvirkning på vår tenkning ved starten av prosjektet. Imidlertid ble gruppen gradvis klar over viktigheten av å være åpne og vurdere flere perspektiver for å oppnå en mer omfattende forståelse av problemet. Gjennom å være mottakelige for eksterne synspunkter og idéer kunne gruppen berike tilnærmingen og bidra til å finne mer effektive løsninger. Den klassiske problemløsningstrategien for ingeniører måtte legges til side, for å utvide vår tankegang og inkludere flere perspektiver. Dette ga mulighet for å oppnå en dypere innsikt og en mer robust tilnærming til den aktuelle problemstillingen.
- Opprinnelig var gruppe medlemmene defensive når de mottok tilbakemeldinger eller kritikk, noe som begrenset muligheten for vekst og utvikling. Imidlertid ble det etter hvert lært å verdsette konstruktive tilbakemeldinger som en verdifull mulighet for forbedring og personlig vekst. Denne endringen i holdning tillot en åpenhet for konstruktiv tilbakemelding som et middel til å styrke seg selv og oppnå fremgang.

I løpet av prosjektet sto gruppen overfor en utfordring relatert til utleie av kjeledresser, der vi hadde vanskeligheter med å finne en levedyktig løsning. Tidligere prosjektoppgaver hadde vanligvis blitt løst ved å benytte egen erfaring, kunnskap og akademiske ferdigheter. Imidlertid innså vi i dette prosjektet at som en gruppe bestående av studenter som ikke tilhørte målgruppen for konseptet, var det nødvendig å forkaste våre første antagelser og ta i bruk en mer åpen tilnærming. Dette gjorde det mulig for oss å danne kreative ideer og finne en gjennomførbar løsning. Vi måtte avlære vår trangsynthet og tidligere innlærte problemløsningsferdigheter for å erkjenne at ekstern datainnsamling var nødvendig for å finne gode løsninger.

Gjennom prosjektoppgaven har gruppe medlemmene hatt en helhetlig lærings- og avlæringsopplevelse som har bidratt til deres personlige og faglige vekst. Denne opplevelsen har gjort det mulig for dem å utvikle nye ferdigheter og kunnskaper, samtidig som de har kunnet avvise utdaterte praksiser og overbevisninger. Dette har resultert i at de har blitt mer effektive som gruppe medlemmer og problemløsere.

Referanser

- [1] Bassam A. Hussein. *Veien til Suksess Fortellinger og refleksjoner Fra Reelle prosjektcaser*. Fagbokforlaget, 2016, s. 59–60.